

Cirkulärnr: 1994:193
Diariernr: 1994:2689
Handläggare: Bengt Skagersjö
Avdsek: Gatu
Datum: 1994-11-02
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Stängselskyldighet för järnväg

Handläggare
Bengt Skagersjö

1994-11-02

Kommunstyrelsen

Stängselskyldighet för järnväg

Stängsellagen

Enligt den s.k. stängsellagen (SFS 1975:1010) är det kommunen som beslutar om stängsel utmed järnväg inom kommunens område. Beslutanderätten gäller järnväg som är avsedd för allmän trafik och avser skydd för personer som bor eller uppehåller sig intill järnvägen. Järnvägens innehavare är skyldig att anordna, se till och underhålla stängsel i enlighet med kommunens beslut. Kostnad för anordnande, tillsyn och underhåll betalas till 90 % av kommunen och 10 % av järnvägens innehavare. Vid stations- och bangårdsområde delas dock kostnaden lika.

Om inte kommunen och järnvägens innehavare kan enas prövas frågan av Stängselnämnden. Nämnden har bl a till uppgift att avgöra frågor i anslutning till kostnadens fördelning.

I förarbetena till lagen anges att de stängsel som fanns utmed järnväg vid lagens tillkomst 1975 till övervägande del satts upp och bekostats av respektive kommun. Det anfördes att det är naturligt att stängselfrågan i första hand ses som en kommunal angelägenhet. Kommunen får rätt att besluta om var stängsel ska sättas upp och hur de ska utformas. Skulle däremot i framtiden ändrade förhållanden uppstå på grund av den tekniska utvecklingen av järnvägens drift som kräver utökad stängselskyldighet, förutsätts att frågan om kostnadsfördelningen tas upp till förnyad prövning.

Stora satsningar på järnvägar

Stora satsningar görs nu på järnvägen som transportmedel. Enligt 1988 års trafikpolitiska beslut ska en ökad satsning ske på järnvägen som ett miljövänligt kollektivt transportmedel. I enlighet med 1993 års infrastrukturproposition ska 32 miljarder kronor användas för investeringar i järnvägens infrastruktur under en tioårsperiod. Nya järnvägssträckor byggs, befintliga järnvägar rustas upp med delvis nya spårsträckningar och dubbelspår, och snabbtåg införs i allt större utsträckning.

Översyn av stängsellagen

Med hänvisning till detta har Kommunförbundet nu begärt en översyn av lagstiftningen. Vi anser att stängselskyldighet för järnväg bör jämföras med vad som gäller på vägsidan, där väghållaren är ansvarig för erforderliga väganordningar inklusive eventuella stängsel. Banverket bör alltså på motsvarande sätt ha hela ansvaret på bansidan. Nuvarande stängsellag från 1975 bygger på 1945 års lag som hade inriktning mot skydd mot renar och lösgående kreatur. Idag gäller helt andra förhållanden och krav på skydd. Den tekniska utvecklingen har bl.a. inneburit allt snabbare tågtrafik. Under den närmaste 10-årsperioden kommer kraftiga satsningar att göras på järnvägssidan med omfattande spårutbyggnader, standardhöjningar, ökad hastighet och ökad tågtrafik. Vi anser därför att ansvarsfrågan behöver ses över och vi har anmält att vi är beredda att medverka i en sådan översyn. Översynen bör ske snarast.

Med anledning av den omfattande järnvägsutbyggnad som nu pågår får vi många frågor från berörda kommuner om Banverkets respektive kommunens ansvar i stängselfrågan. Vi vill därför på detta sätt informera kommunerna om vad vi föreslagit. Vi tror att det kan vara bra att känna till detta vid kommunernas överläggningar med Banverket.

Frågor

Frågor besvaras av Bengt Skagersjö, Kommunförbundet, tfn 08-772 45 17.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Gatu- och trafiksektionen

Jan Söderström

Bengt Skagersjö